

Kallelse

Vård- och omsorgsnämnden kallas till sammanträde

Tid: Tisdagen den 26 mars 2013 kl. 18.00

Plats: Sammanträdesrum Lagen, plan 1, Alceahuset, Hackstavägen 22

(Sammanträdesrum Lagen, plan 1 är reserverat för majoriteten kl. 16.30-18.00.

Sammanträdesrum Losjön, plan 1 är reserverat för oppositionen kl. 17.00-18.00)

Övrig information:

Var vänlig anmäl om du har förhinder till sammanträdet till Linda Turula, linda.turula@osteraker.se.

Mikael Ottosson
Ordförande

/ Linda Turula
Administrativ samordnare

Föredragningslista

1. Val av justerare och fastställande av tid för protokollets justering
2. Fastställande av dagordning
3. Beredning (den 19 mars 2013 kl. 17.45)
4. Information om strategisk plan för införande av valfrihet i särskilt boende i Österåkers kommun enligt lag om valfrihetssystem – Per Åke Johansson, utredare
5. Vård- och omsorgsnämndens månadsuppföljning per den 2013-02-28
6. Beställning av tjänsterna Ruffen, boendestöd och kontaktperson enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning
7. Antagande av förfrågningsunderlag för bostad med särskild service för personer med psykisk funktionsnedsättning på Tjäppans väg, SoL (sekretess, finns i separat häfte)
8. Bemötandeundersökning 2012 (finns i separat häfte)
9. Årlig redovisning av socialförvaltningens arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM
10. **Individärenden**
  - 10.1 Omprövning av korttidsvistelse i familj enligt LSS 9 § 6
  - 10.2 Omprövning av korttidsvistelse enligt LSS 9 § 6
  - 10.3 Omprövning av boende med personalstöd
  - 10.4 Ansökan om personlig assistans
  - 10.5 Ansökan om tillfällig utökning av personlig assistans (företräde)

- 10.6 Ansökan om korttidsvistelse
- 10.7 Ansökan om korttidsvistelse
- 10.8 Ansökan om korttidsvistelse
- 10.9 Ansökan om korttidsvistelse i form av kolloversksamhet
- 10.10 Ansökan om daglig verksamhet
- 10.11 Ansökan om ledsagarservice
- 10.12 Ansökan om bostad med särskild service för barn och ungdomar
- 10.13 Ansökan om elevhemsboende enligt SoL
- 10.14 Ansökan om fortsatt HVB-boende
- 10.15 Ansökan om särskilt boende
- 10.16 Köp av plats för verkställighet av beslut om särskilt boende
- 10.17 Köp av plats för verkställighet av beslut om särskilt boende

11. Anmälan delegationsbeslut

- 11.1 Delegationslistor Procapita 2013-02-01 – 2013-02-28

12. Delgivningar

- 12.1 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 24649-12 (bifogas individhandlingar)
- 12.2 Beslut från Socialstyrelsen ang. anmälan Lex Maria
- 12.3 MBL-protokoll 2013-03-21
- 12.4 Beslut från Namnberedningen angående Täppans väg
- 12.5 Månadsrapport från Patientnämndens förvaltning avseende kommunal vård 2013-02-01 – 2013-02-28
- 12.6 Protokollsutdrag PS § 10/2013
- 12.7 Protokollsutdrag PS § 19/2013
- 12.8 Protokollsutdrag PS § 20/2013
- 12.9 Protokollsutdrag PS § 25/2013
- 12.10 Revisionsrapport - Granskning av intern kontroll vid lönehantering i Österåkers kommun

4.

**Information om strategisk plan för
införande av valfrihet i särskilt boende i
Österåkers kommun enligt lag om
valfrihetssystem**

utkast

Strategisk plan för införande av valfrihet i särskilt boende i Österåkers kommun enligt Lag om valfrihetssystem(2008:962)

2013-03-19, Per Åke Johansson

Innehållsförteckning

Bakgrund	sid 3
Utredningens förslag i sammanfattning	sid 3
Avgränsningar	sid 3
Om LOV	sid 4
Valfrihet med LOV och LOU	sid 4
Nulägesbeskrivning sid 4	
- Driftentreprenader och egen regi	
- Ramavtalsleverantörer	
- Leverantörer med individuavtal	
- Ej verkställda biståndsbeslutbeslut – kö till boende	
- Hemtjänst eller särskilt boende	
- Permanentboende på korttidsplats	
- Sammanfattande nulägesbeskrivning	
Prognoser – behov av platser	sid 5
Planerad nybyggnation	sid 8
Geografisk avgränsning	sid 9
Från LOU-avtal till LOV-avtal	sid 9
Ickevalsalternativet	sid 11
Risker med LOV	sid 11
Information till den enskilde	sid 12
Information till leverantörer	sid 13
Tid- och aktivitetsplanering	sid 13

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Österåker beslutade 2010-03-01, KF§ 24, att komplettera Vård- och omsorgsnämndens reglemente. I beslutet sägs att ”nämnden äger rätt att konkurrensutsätta den kommunala verksamheten” och vidare att ”nämnden har till uppgift att nå överenskommelse med kommunala utförare på liknande sätt som nämnden tecknar avtal med enskilda utförare”.

Vård- och omsorgsnämnden har därefter 2010-04-20, VON § 55, beslutat ”att successivt införa LOV inom särskilt boende för äldre vid uppstart av nya verksamheter samt vid förnyelse av befintliga avtal”. Nämndens beslut innebär att under en övergångsperiod kommer leverantörer av särskilt boende vara upphandlade genom såväl Lag om offentlig upphandling (LOU) som Lag om valfrihetssystem (LOV).

Utredningens förslag i sammanfattning

1. Endast leverantörer med äldreboenden belägna inom Österåkers kommun äger rätt att ansöka om godkännande att få ingå i valfrihetssystemet enligt LOV.
2. Från och med den 1 februari 2014 får den enskilde rätten att välja leverantör av särskilt boende. Rätten att välja boende begränsas till de leverantörer som är upphandlade enligt Lag om valfrihetssystem samt Enebacken och Vårdbo.
3. Produktionsstyrelsen är direktkvalificerad i valfrihetssystemet enligt LOV och valbara för den enskilde vad avser permanenta platser vid Solskiftets äldreboende från och med den 1 februari 2014.
4. Ramavtalet med Redolaris AB avseende köp av enstaka platser vid Smedbygården omförhandlas till att ingå i valfrihetssystemet enligt LOV från och med den 1 februari 2014.
5. Driftentreprenadavtalet med Attendo Care avseende Vårdbo förlängs ej och upphör den 31 januari 2016. Från och med den 1 februari 2016 ingår det särskilda boendet vid Vårdbo i valfrihetssystemet enligt LOV efter det att en upphandling genomförts i särskild ordning.
6. Driftentreprenadavtalet med HSB Omsorg avseende Enebacken upphör den 30 september 2016. Från och med den 1 oktober 2016 ingår det särskilda boendet vid Enebacken i valfrihetssystemet enligt LOV efter det att en upphandling genomförts i särskild ordning.
7. Vård- och omsorgsnämnden säljer till marknadsmässiga villkor hyreskontrakten för Enebacken och Vårdbo, exklusive hyreskontrakten avseende lokaler för dagverksamheter. Hyreskontrakten ska säljas var för sig. I försäljningen kan också, efter värdering, ingå inventarier och andra tillgångar. Köparen ska vara godkänd att ingå i valfrihetssystemet enligt LOV innan en överlåtelse av hyreskontrakten får ske.

Avgränsningar

I utredningen avses med särskilt boende endast permanent äldreboende med helinackordering. Boende på växelvårdsplats eller annat korttidsboende ingår inte. Vidare ingår inte, om inte särskilt anges, boenden med särskild inriktning för personer med vissa diagnoser, åldersgrupper, språk eller annat som begränsar vilka som kan ansöka om plats i boendet.

Om LOV

Lagen om valfrihetssystem (LOV) trädde i kraft den 1 januari 2009. LOV reglerar vad som ska gälla när upphandlande myndigheter konkurrensutsätter delar av sin verksamhet genom att överlåta till den enskilde att välja utförare bland leverantörer i ett valfrihetssystem. LOV är tänkt att leda till verksamhet av god kvalitet som präglas av kundinflytande och individuella valmöjligheter. Lagen har flera focuspunkter och då främst att främja den enskildes valmöjlighet vid val, eller omval, av insatser inom hälsovård och socialtjänst men också att underlätta för små och medelstora leverantörer att få leverera sådana insatser. Eftersom det är den enskilde som väljer leverantör kan inte kommunen garantera att en godkänd leverantör får utföra uppdrag av en viss volym. Platser i särskilt boende kommer istället att avropas som enstaka platser utifrån den enskildes efterfrågan.

Valfrihet med LOV och LOU

Vård- och omsorgsnämndens beslut innebär att det under en övergångsperiod, från beräknat årsskiftet 2014-03-01, (ramavtalsleverantörer) till 2016-01-31 (Vårdbo) respektive 2016-09-30 (Enebacken), kommer leverantörer av särskilt boende vara upphandlade enligt såväl LOU som LOV för att därefter endast vara upphandlade enligt LOV.

Avtalsvillkoren för nämndens leverantörer av särskilt boende skiljer sig stort mellan leverantörer med driftentreprenadavtal, Vårdbo och Enebacken, och de leverantörer som är upphandlade med ramavtal. En väsentlig skillnad är att i driftentreprenaderna finns en beläggningsgaranti som innebär att en viss ersättning utgår även om en bostad i boendet står tom. Motsvarande beläggningsgaranti lämnas inte till ramavtalsleverantörerna men i gengäld, med något undantag, har ramavtalsleverantörerna en högre dygnsersättning. En annan väsentlig skillnad är att Vårdbo och Enebacken upplåtes vederlagsfritt samtidigt som ramavtalsleverantörerna svarar för alla kostnader för drift och underhåll av sina lokaler. Vid införandet av ett kundvalssystem måste avtalsvillkoren justeras så att de är lika för samtliga leverantörer där avtal tecknats enligt LOV.

Nulägesbeskrivning

Driftentreprenader och egen regi

Vård- och omsorgsnämnden har idag driftentreprenadavtal med HSB Omsorg avseende driften av Enebackens vårdboende med 108 bostäder och med Attendo Care avseende Vårdbo med 26 bostäder. Avtalen är upprättade efter upphandling enligt Lag om offentlig upphandling. Därtill har nämnden tecknat en överenskommelse med kommunens produktionsstyrelse avseende driften av Solskiftets äldreboende med 36 bostäder. Avtalet med HSB avseende Enebacken löper ut 2016-09-30 och det kan därefter inte förlängas.

Avtalet med Attendo löper fram till 2016-01-31 med en möjlig förlängning med tre år. Överenskommelsen med produktionsstyrelsen är giltig tills vidare. Sammantaget förfogar VON exklusivt över 168 platser i särskilt boende. Socialförvaltningen har för år 2012 månatligen kontrollerat i vilken omfattning platserna varit belagda och den kontrollen visar en beläggningsgrad på i det närmaste 98 procent Den 1 februari 2013 var 164 av 168 platser belagda vilket även nu visar en beläggningsgrad av i det närmaste 98 procent.

Ramavtalsleverantörer

Utöver driftentreprenaderna har nämnden ramavtal med 9 leverantörer med sammantaget 22 äldreboenden vid vilka avropsköp kan ske av enstaka platser. Två av leverantörerna erbjuder endast korttidsplatser varför det fortsättningsvis redovisas sju leverantörer med 20 äldreboenden för permanent boende. Köpta platser per 2013-02-01, leverantör, äldreboendets belägenhet och dygnspris redovisas i tabell 1 nedan.

Tabell1. Ramavtalsleverantörer och äldreboenden, köpta platser och priser per 2013-02-01.

Leverantör med ramavtal	Äldreboende	Kommun/stadsdel	Köpta platser per 1/2-2013	Pris per dygn	Anmärkning
Aleris Omsorg AB	Båthöjden Plaza	Saltsjöbaden	0 (0)	1669	
Aleris Omsorg AB	Vårbacka Plaza	Huddinge	0 (0)	1669	
Opalen Vård AB	Grönskogen	Sundbyberg	1 (1)	2639	
Opalen Vård AB	Nymilen	Bromma	1 (2)	1846	
Opalen Vård AB	Marieberg	Kungsholmen	0 (2)	1846	
Opalen Vård AB	Villa Agadir	Lidingö	1 (3)	1846	
Opalen Vård AB	Byholmen	Skärholmen	2 (5)	1846	
Opalen Vård AB	Sandstugan	Botkyrka	2 (7)	1846	
Opalen Vård AB	Söndagsgården	Farsta	0 (7)	1846	
Opalen Vård AB	Vendelsögården	Haninge	0 (7)	1846	
Opalen Vård AB	Lillängen	Nacka	0 (7)	1846	
Carema Äldreomsorg AB	Furan	Täby	0 (7)	1846	
Carema Äldreomsorg AB	Höstfibblan	Täby	2 (9)	1846	
Carema Äldreomsorg AB	Rotsunda Strand	Sollentuna	1 (10)	1846	
Frösunda LSS AB	Rubinen	Upplands-Väsby	0 (10)	2190	
Frösunda LSS AB	Safiren	Järfälla	0 (10)	2190	
Frösunda LSS AB	Blommenlund	Upplands-Väsby	0 (10)	2190	
Saltsjöbadens sjukhus AB	Saltsjöbadens sjukhus	Saltsjöbaden	0 (10)	1846	
Redolaris AB	Smedbygården	Åkersberga	14 (24)	2151	
Stångberga Omsorg AB	Stångberga	Vallentuna	1 (25)	1577	

Som framgår av tabellen ovan köptes den 1 februari 2013 25 platser från ramavtalen fördelade över 9 äldreboenden. 14 platser köptes vid Smedbygården i Österåkers kommun medan köpen av övriga 11 platser är fördelade över 8 äldreboenden belägna inom 8 olika kommuner - stadsdelar inom Stockholms län.

Samtliga ramavtal löper till 2015-12-31 med möjlighet till 1 års förlängning. Avtalen kan sägas upp i förtid under avtalstiden med en uppsägningstid av 6 månader. Särskilda skäl för en uppsägning behöver inte finnas.

Leverantörer med individavtal

Utöver vad som ovan redovisats köptes den 1 februari 2013, med individavtal, 13 enstaka platser från 11 leverantörer, samtliga med boenden belägna utanför Österåker. Flertalet av dessa boenden har en särskild inriktning såsom boende för yngre personer med demenssjukdom, psykiatrisk inriktning eller språk och kultur. Behovet av dessa och liknande platser kommer inte att kunna tillgodoses inom valfrihetsystemet varför fortsatta köp av platser med individavtal måste ske.

Ej verkställda beslut – kö till boende

Den 1 februari 2013 var 31 personer beviljade bistånd till en bostad i särskilt boende men där biståndsbeslutet inte var verkställt.

Hemtjänst eller särskilt boende

I utredningen har undersökts hur många personer som har beviljade hemtjänstinsatser som är så omfattande att de kostnadsmässigt minst motsvarar kostnaden för en permanent plats i särskilt boende. Vid cirka 35 timmar hemtjänst per vecka ligger den brytpunkt då kostnaden för särskilt boende understiger kostnaden för hemtjänstinsatser och under januari 2013 utfördes 35 timmar eller mer för 21 personer. Brytpunkten har beräknats utifrån den ersättning privata hemtjänstleverantörer får per timma för att utföra hemtjänstinsatser inom tätort och det ger följande ekvation:

$$378\text{:}/\text{timme} \times 35 \text{ timmar} = 12230\text{:}- : 7 \text{ dygn} = 1890\text{:}/\text{dygn}$$

Som framgår av tabell 1 ovan är priset för permanent boende vid 12 av 20 äldreboenden med ramavtal lägre än motsvarande pris för 35 timmar hemtjänst. Hemtjänstinsatser som utförs på landsbygd och/eller nattetid är än dyrare med den följd att brytpunkten då ligger lägre än 35 timmar per vecka.

Permanentboende på korttidsplats

Flera personer som idag är boende i korttidsboende är beviljade särskilt boende men på grund av bristen på permanenta platser bor dessa personer i korttidsboende. Dessa personer ingår i redovisningen ovan under rubriken ej verkställda beslut. Därutöver bor i februari 2013 5 personer i korttidsboende som ansökt om särskilt boende i andra kommuner

Sammanfattande nulägesbeskrivning – underlag till prognos

Den 1 februari 2013 var 164 personer boende på Enebacken, Solskiftet och Vårdbo vilket innebär en beläggningsgrad på nästan 98 procent. Resterande 2 procent var beroende av den tid som i normalfallet måste åtgå mellan det att en boende avlider/avflyttar och en ny boende flyttar in. Vid samma tidpunkt var 25 personer boende i ett äldreboende där det finns ramavtal med leverantören. Av de 189 personerna enligt ovan var 178 personer boende i Österåkers kommun medan resterande 11 personer fanns i ett ramupphandlat äldreboende utanför kommunen. I detta sammanhang ska det noteras att det stora flertalet av de personer som var boende utanför Österåker själva hade önskat det.

31 personer var den 1 februari 2013 beviljade bistånd till särskilt boende där biståndsbeslutet inte kunnat verkställas. Det motsvarar drygt 16 procent av de som har en bostad i särskilt boende. Tiden mellan beviljat bistånd och verkställighet uppgick som mest till 6 månader.

Under januari månad 2013 utfördes hemtjänstinsatser med 35 timmar eller mer per vecka till 21 personer. Vid 35 timmar per vecka ligger den brytpunkt där hemtjänstinsatsen är mer kostsam än en plats i särskilt boende. I det fall hemtjänsten utförs med ersättning för landsbygd och/eller under nattetid så är ersättningsnivån högre och därmed ligger brytpunkten lägre än 35 timmar per vecka.

Ett mindre antal personer, boende på korttidsboende, har ansökt i andra kommuner inom Stockholms län om bistånd till särskilt boende.

Nulägesbeskrivningen av antalet personer boende i äldreboende framgår av tabell 2 nedan.

Tabell 2. Nulägesbeskrivning per den 1 februari 2013

	Personer i äldreboende per 2013-02-01
Platser i hyrda lokaler	164
Individavtalsplatser	13
Ramavtalsplatser	25
Ej verkställda beslut	31
Behov av platser enligt prognos	234

Prognos - behov av platser

Utredningen har tagit del av "Boendeprognos för Socialförvaltningen" upprättad 2010-10-22. Prognosen har som basår år 2009 och sträcker sig fram till år 2019. Under prognosperioden förväntas antalet personer med beslut om särskilt boende öka från 196 personer år 2009 till 234 personer år 2013 för att vid prognosperiodens slut år 2019 uppgå till 307 personer. En kontroll av prognosticerat utfall år 2013 har kontrollerats mot det faktiska antalet personer med beslut om särskilt boende per den 1 februari 2013. Kontrollen visar en mycket stor samstämmighet med prognosen då 233 personer faktiskt var beviljade särskilt boende att jämföras med prognosens 234 personer.

Boendeprognosen har beräknat att behovet av platser i särskilt boende kommer att öka med 118 platser fram till år 2019. Beräkningen har sin bas i det antal, 189 personer, som år 2009 var boende i särskilt boende och därtill de med ej verkställda beslut vilket var 7 personer och det ger sammanlagt ett behov av 196 platser. Av de 189 personerna var 168 personer boende i fastigheter där Österåkers kommun är hyresgäst och övriga 31 personer i boenden upphandlade med ram- eller individavtal. Utredningen väljer här istället att endast utgå ifrån det antal platser som finns vid Enebacken, Solskiftet och Vårdbo vilket är platser som nämnden äger rådighet över och förfogar exklusivt under åtminstone under kommande tre år. I tabellen nedan är "egna platser" de äldreboenden där kommunen har lokalhyresavtal. "Individ- och ramavtalsplatser" är för år 2014 respektive 2019 motsvarande det antal platser som i februari 2013 var upphandlade i boenden med specialinriktning eller med ramavtal. "LOV-avtalsplatser" för år 2014 motsvarar de 11 platser som i februari 2013 var upphandlade med ramavtal vid Smedbygården och med tillägg för 57 platser vid Margretelund. För år 2019 tillkommer samtliga platser vid Enebacken och Vårdbo.

Tabell 3. Behov av platser i särskilt boende i 5-års intervall 2009 – 2019

* Individ- och ramavtal – ej LOV, ** Smedbygården och Margretelund,*** inkl. Enebacken och Vårdbo

År	2009	2014	2019
”Egna platser”	168	170	36
Individ /ramavtalsplatser	31	27*	27*
LOV-avtalsplatser	0	68**	202***
Ej verkställda beslut	7	0	42
Behov av platser	196	246	307

Till prognosen måste det lämnas en reservation när det gäller tillgången till platser. År 2014 förfogar nämnden alltjämt över alla platser vid Enebacken, Solskiftet och Vårdbo och vid Vårdbo har platsantalet till och med ökat från 24 till 26 platser genom en ombyggnation. Tillgången till 27 individ- och ramavtalsplatser är oberoende av LOV. Däremot går det inte att vara säker på hur stor del av de 68 LOV-avtalsplatserna som redovisas ovan som kommer att vara tillgängliga. Det nya äldreboende i Margretelund kan komma att gynnsamt påverka platstillgången (se nedan) men det finns inga garantier att Österåker kommer att kunna disponera alla dessa platser. Om samtliga platser vid Margretelund blir tillgängliga kommer det, teoretiskt, att uppstå ett överskott på platser under 2014. Ett överskott som i så fall kan balanseras genom en minskning av antalet köp från ramavtalen. För att inför kommande prognoser få ett så säkert underlag som möjligt är det av betydelse att den som ansöker om att få ingå i valfrihetssystemet i ansökan anger ett kapacitetstak som visar hur många platser som Österåkers kommun som mest kan disponera i boendet.

Under år 2016 planeras boendet vid Vårdbo respektive Enebacken att övergå från att vara driftentreprenader som är upphandlade enligt LOU till att vara LOV-upphandlade. Övergången till LOV innebär att nämnden inte längre kommer ha ”ensamrätt” till alla platser eftersom man inte kommer att lämna någon beläggningsgaranti till leverantörerna. Leverantörerna vid Vårdbo och Enebacken måste då ha rätten att få sälja den tomma plats som inte Österåker belägger. I närtid efter införandet av LOV är det knappast ett stort problem men över en längre tid kan en sådan försäljning dränera Österåkers tillgång på platser.

År 2019 visar boendeprognosen att det kan finnas ett behov av fler än 300 platser i särskilt boende. Nämnden har en säker tillgång till Solskiftets 36 platser och givet samma antal platser köpta på individavtal år 2019 som år 2013 finns tillgång till omkring 60 platser och då återstår det omkring 250 platser för att täcka beräknat behovet. Även om Österåker får tillgång till samtliga platser, 191 platser, på Enebacken, Vårdbo och det tillkommande boendet i Margretelund och med tillägg för 25 platser motsvarande de år 2013 ramupphandlade platserna kommer det vara otillräckligt. För att täcka det prognosticerade behovet behövs ett resurstillskott med ytterligare cirka 40 platser och sannolikt många fler.

Behovet av särskilt boende har i boendeprognosen beräknats genom en demografisk framskrivning där, givet ålder, samma andel av befolkningen förväntas ha behov av särskilt boende under prognosperioden från år 2009 till år 2019. Det är möjligt att behovet är något större än vad prognosen visar. Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum har på uppdrag av Socialförvaltningen i Stockholm genomfört en undersökning för att kartlägga om det fanns systematiska skillnader i biståndsbedömningen mellan tio socialdistrikt i Stockholm. Undersökningen visade dels att det fanns stora skillnader och dels att dessa skillnader var beroende av de resurser som socialdistrikten förfogade över. Ett av socialdistrikten, Brännkyrka, beviljade särskilt boende i mer än dubbelt så många fall som övriga nio socialdistrikt och då givet samma vårdbehov hos den enskilde.

Brännkyrka hade en god tillgång på platser i särskilt boende. En slutsats som drogs av utredningen var att tillgången till likväl som avsaknaden av resurser hade stor påverkan på biståndsbesluten. Österåker har en ansträngd situation med brist på permanenta platser och relativt långa verkställighetstider vilket i sig kan tänkas verka återhållande på antalet beslut om särskilt boende.

Planerad nybyggnation

För Vårdpilen AB kommer ett nytt äldreboende att byggas i Margretelund. Boendet beräknas öppna våren 2014 och med plats för 57 boende. Under förutsättning av att Vårdpilen ansöker om att få ingå i Österåkers valfrihetssystem och att de får ett godkännande kommer äldreboendet att vara ett värdefullt tillskott på platser inom kommunen. Ett tillskott med 57 platser är dock på intet sätt givet Österåker eftersom det dels är den enskilde som ska välja och dels det faktum att Vårdpilen kan sälja platser till andra. Därför är det av mycket stor betydelse att Vårdpilen i god tid innan boendet i Margretelund öppnar blir valbart för den enskilde. Ett beslut om godkännande att ingå i valfrihetssystemet kan fattas i god tid innan boendet öppnar men ska då villkoras med att Socialstyrelsens tillstånd för att driva enskild verksamhet ska vara klart innan avtal tecknas.

Utöver Vårdpilen har också andra vårdföretag uttalat intresse av att bygga äldreboende inom Österåker. Det är givet att intresserade företag känner till att det finns en marknad för äldreboenden inom kommunen och det är av väsentlig betydelse att denna marknad görs tillgänglig för det företag som planerar att uppföra äldreboenden. Prognosen över behovet av platser i äldreboende visar också att det, på relativt kort sikt, finns utrymme för ytterligare aktörer med i storleksordning 40 – 60 äldreboendeplatser förutom det som är under uppförande i Margretelund.

Geografisk avgränsning

Boendeprognosen för Socialförvaltningen har visat att det under överskådlig tid kommer att vara brist på platser i särskilt boende. Ett nytt äldreboende i Margretelund lämnar ett värdefullt bidrag med 57 platser men det är otillräckligt för att täcka behovet. För att få fler godkända leverantörer i valfrihetssystemet enligt LOV kan man tillåta leverantörer med äldreboenden utanför kommungränsen att ansöka om godkännande. En sådan geografisk avgränsning skulle då kunna vara Stockholms län vilket skulle öppna upp för exempelvis befintliga ramavtalsleverantörer att ansöka om att få ingå i valfrihetssystemet. Det är sannolikt att en sådan avgränsning skulle ge ganska många leverantörer i valfrihetssystemet men utredningen ser samtidigt en risk i detta scenario.

Den leverantör som planerar att etablera ett äldreboende inom Österåker gör det naturligtvis på affärsmässiga grunder och då är möjligheten att få sälja platser av central betydelse. Med ett större antal godkända leverantörer i valfrihetssystemet uppstår en skarpare konkurrens leverantörer emellan vilket i någon mån skulle kunna hämma viljan till en nyetablering. Det är också möjligt att leverantören i högre grad än annars skulle teckna LOV- eller ramavtal med andra kommuner för att säkerställa sina intäkter.

En mycket stor majoritet av dem som beviljas bistånd till särskilt boende önskar ett boende inom hemkommunen. Mot den bakgrunden och för att öppna upp för nyetableringar av äldreboenden anser utredningen att det är lämpligast att endast de leverantörer som erbjuder

ett äldreboende som är beläget inom kommunen ska ha rätt att få ansöka om ett godkännande att få ingå i valfrihetssystemet. Parallellt med kommande LOV-avtal bör också ingångna ramavtal löpa vidare avtalstiden ut men då utanför valfrihetssystemet. För den enskilde som av särskilda skäl behöver ett boende som inte kan erbjudas inom Österåker kan en ramavtalsleverantör vara ett alternativ. Ramavtalen ger också, om än begränsat, tillgång till äldreboendeplatser som kan komma behövas om ingen nyetablering av boende sker inom Österåker. Ramavtalsleverantörerna kan också bidra till att skapa ett visst rådrum om ingen etablering av nya äldreboenden sker och ett nytt ställningstagande behöver göras över vilka som ska ha rätt att få ansöka om att få ingå i valfrihetssystemet.

Från LOU-avtal till LOV- avtal

Vård- och omsorgsnämndens beslut av den 20 april 2010, VON § 55, innebär en successiv övergång från driftentreprenadavtal och ramavtal tecknade enligt Lag om offentlig upphandling till avtal tecknade enligt Lag om valfrihetssystem. Övergången från LOU till LOV kan för två leverantörer, Solskiftet och Smedbygården, ske från och med den 1 februari 2014. Solskiftets äldreboende är förvisso inte upphandlad enligt LOU och kommer inte att upphandlas enligt LOV. Driften av Solskiftets äldreboende regleras i en uppdragsbeskrivning som Vård- och omsorgsnämnden har överenskommit med kommunens egenregiverksamhet genom Produktionsstyrelsen. Driften av Solskiftet utförs av verksamhet i egen regi och därför omfattas den inte av upphandlingslagstiftningen men då det ska råda konkurrensneutralitet mellan leverantörer i ett valfrihetssystem är det nödvändigt att Produktionsstyrelsen utför sitt uppdrag under samma villkor som andra leverantörer. För att uppnå konkurrensneutralitet måste en ny uppdragsbeskrivning upprättas som i allt väsentligt följer kommande LOV-avtal med de privata leverantörerna.

Det nya äldreboendet i Margretelund kan komma att ingå i valfrihetssystemet enligt LOV från våren 2014 och slutligen kommer Vårdbo respektive Enebacken kunna ingå i valfrihetssystemet från och med den 1 februari respektive den 1 oktober 2016. Förutsättningarna för hur en övergång från LOU till LOV kan genomföras skiljer sig dock i väsentliga delar mellan de olika leverantörerna.

Redolaris AB driver Smedbygården och har ramavtal med Österåkers kommun avseende köp av enstaka äldreomsorgsplatser för personer med demenssjukdom. Verksamheten bedrivs i lokaler som är belägna inom Österåkers kommun och därigenom kan Smedbygården ingå i valfrihetssystemet. Utredningen föreslår att en överenskommelse träffas med Redolaris AB om att avsluta nuvarande ramavtal och ersätta det med ett LOV-avtal med giltighet från och med den 1 februari 2014. En sådan överenskommelse förutsätter att Redolaris AB och Smedbygården uppfyller alla de krav som kommer att ställas i kommande förfrågningsunderlag.

Vårdpilen AB uppför ett nytt äldreboende i Margretelund med plats för 57 boende. Vårdpilen kommer att ha rätt att ansöka om att få ingå i valfrihetssystemet med sitt nya boende eftersom det är beläget inom Österåker. Snarast efter det att upphandlingen av särskilt boende enligt LOV annonserats hos Kammarkollegiet bör en särskild information lämnas till Vårdpilen om möjligheten att kunna ingå i valfrihetssystemet.

Under år 2016 planeras att såväl Vårdbo som Enebackens äldreboende kommer att ingå i valfrihetssystemet enligt LOV. Vårdbo och Enebacken är sedan den 1 februari 2014 valbara för den enskilde som beviljats särskilt boende men deras avtalsvillkor skiljer sig väsentligt

mot de leverantörer som är upphandlade enligt Lag om valfrihetssystem. Denna skillnad i villkor består framför allt i att Österåkers kommun är förstahandshyresgäst av såväl Vårdbo som Enebacken och upplåter lokalerna vederlagsfritt till driftentreprenaderna. Alla övriga LOV-leverantörer svarar själva för sina lokalkostnader och detsamma måste gälla för Vårdbo och Enebacken. Det är dock inte möjligt att överlåta hyreskontrakten, och därmed möjligheten att driva verksamheten vidare, till en viss leverantör, utan verksamheten och hyreskontrakten med den måste bjudas ut så att alla leverantörer har möjlighet att lämna anbud. Kommunen får inte överlåta verksamheterna vid Vårdbo och Enebacken vederlagsfritt eftersom det skulle stå i strid mot såväl EG:s stadsstödsregler som kommunallagen. Verksamheterna ska istället säljas till marknadspris där såväl hyresavtalen som inventarier och andra tillgångar ingår. En sådan försäljning måste villkoras med att köparen ska kunna godkännas som leverantör inom valfrihetssystemet.

För att i möjligaste mån behålla rådighet över lokalerna i Enebacken och Vårdbo bör en trepartsöverenskommelse sökas mellan hyresvärderna, LOV-leverantören och Österåkers kommun där kommunen i första hands erbjuds att ta över hyreskontraktet om LOV-leverantören av någon anledning frånträder det.

I driftentreprenaderna vid såväl Enebacken som Vårdbo ingår förutom drift av äldreboende även drift av en dagverksamhet. När äldreboenden upphandlas enligt LOV kan inte längre dagverksamhet ingå i upphandlingen eftersom alla villkor ska vara lika för alla leverantörer. Ett krav på dagverksamhet skulle vara starkt begränsade för de företag som skulle kunna ansöka om godkännande att få ingå i valfrihetssystemet. Dagverksamheterna får istället upphandlas enligt Lag om offentlig upphandling alternativt att driften övergår till egen regi. Nya hyresavtal för dagverksamheternas lokaler måste upprättas mellan kommunen och respektive fastighetsägare innan LOV-avtalen träder i kraft.

Ickevalsalternativet

”För den enskilde som inte väljer leverantör ska den upphandlande myndigheten tillhandahålla ett ickevalsalternativ.” (LOV 9 kap. 2§)

Som framgår av lagtexten är det tvingande för den upphandlande myndigheten att i valfrihetssystemet ha ett ickevalsalternativ. Däremot säger inte lagen hur detta ickevalsalternativ ska utformas utan istället lämnas stora möjligheter för kommunen att välja det alternativ som man finner lämpligast så länge som alternativet inte står i strid mot de gemenskapsrättsliga upphandlingsprinciperna. Vanligt förekommande ickevalsalternativ är verksamhet som drivs av kommunen i egen regi, geografisk närhet mellan den enskildes (tidigare) bostad och den leverantör som ska utföra tjänsten eller en förutbestämd turordning mellan alla eller ett begränsat antal godkända leverantörer.

Överväganden

De som inte utnyttjar möjligheten att välja ett boende utgör en försvinnande liten andel av de som beviljats bistånd till särskilt boende. Erfarenheter från kommuner som infört valfrihetssystem visar att en stor majoritet av de personer som beviljas en permanent bostad i särskilt boende väljer ett boende inom hemkommunen. Valet styrs i stor utsträckning av närheten till anhöriga och andra. Utredningen anser att ickevalsalternativet bör vara detsamma som det som flertalet väljer vilket då blir ett boende inom Österåkers kommun.

Förslag till ickevalsalternativ

Ickevalsalternativet är, i turordning, alla godkända leverantörer med boenden belägna inom Österåkers kommun. Om boendet som står i tur för ett ickeval är fullbelagt och inte kan ta emot den enskilde går ickevalet över till nästa boende i turordningen.

Risker med LOV

I ett valfrihetssystem enligt LOV så konkurrensutsätter den upphandlande myndigheten en del av sin verksamhet och låter den enskilde välja vem som ska utföra tjänsten. Vård- och omsorgsnämndens roll är att upphandla och godkänna leverantörer av särskilt boende, granska och kontrollera att leverantörerna utför tjänsten i enlighet med förfrågningsunderlag och avtal och att på ett sakligt och konkurrensneutralt sätt lämna information till den enskilde om alla leverantörer. Leverantörerna har rätt att marknadsföra sina äldreboenden och erbjuda tilläggstjänster. Den enskilde som ska välja ett boende har många gånger en utsatt situation varför det är av särskilt stor betydelse att inte marknadsföringen sker på ett otillbörligt sätt vilket också bör vara ett avtalskrav. Den enskilde bör också särskilt informeras om vad som ingår i biståndsbeslutet och vad som i övrigt kan vara en tilläggstjänst.

Om den enskilde ska uppleva att det finns en reell valfrihet så kräver det att det finns tillräckligt många leverantörer att välja emellan. Samtidigt så är det för leverantörerna förknippat med en större risk om utbudet av äldreboende är så stort att det innebär svårigheter att få sälja platser i boendet. En stor tillgång på platser inom Österåkers kommun kan innebära att leverantörer i högre grad än annars väljer att erbjuda platser till personer från andra kommuner vilket också, om den enskilde från en annan kommun väljer att skriva sig i Österåker, kan innebära ökade kostnader för kommunen. Viljan till en nyetablering av äldreboende kan också påverkas negativt vid en större tillgång på platser. Utredningen ser dock inte att det finns någon risk för en överetablering av äldreboendeplatser under överskådlig tid. Behovsprognosen visar på ett stadigt växande behov av platser i äldreboende och det finns också en möjlighet att vid en tillfälligt större tillgång på platser balansera tillgång och efterfrågan på särskilt boende genom att anpassa köpen från ramavtalade leverantörer till det aktuella behovet.

För den enskilde leverantören finns det alltid en inbyggd risk med valfrihetssystemet och den risken består av att den enskilde av någon anledning väljer bort leverantören. Valfrihetssystem enligt LOV utgår ifrån att systemet ska gynna de leverantörer som tillhandahåller tjänster av hög kvalitet och att leverantörer med tjänster av lägre kvalitet ska tvingas till förbättringar eller, om så ej sker, tvingas att lämna marknaden. Inom nämndens ansvarsområde ligger det att fortlöpande kontrollera och följa upp den kvalitet som alla leverantörer av särskilt boende erbjuder den enskilde och då särskilt påtala förbättringsområden.

Information till den enskilde

I LOV 9 kap. 1§ sägs under rubriken Den upphandlande myndighetens informationsansvar: ”Den upphandlande myndigheten ska till enskilda lämna information om samtliga leverantörer som myndigheten tecknat kontrakt med inom ramen för valfrihetssystemet. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig.”

Valfrihetssystemet är planerat att införas per den 1 mars 2014 och innan dess ska, senast i september 2013, upphandlingen av särskilt boende elektroniskt annonseras hos Kammarkollegiet.

En ansökan om att få bli godkänd leverantör kommer att kunna lämnas löpande och ett beslut att godkänna och teckna kontrakt med en leverantör kommer att fattas på delegation. När kontraktet är tecknat inträder informationsplikten. Informationen ska ges så att den uppfyller kravet på att behandla leverantörerna på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt.

För att uppfylla lagens krav på information är det nödvändigt att det finns en strategisk informationsplan som besvarar frågor om hur, när, var och till vilka information ska ges. Information om att det finns en ny leverantör ska nå ut med skyndsamhet men det är inte tillräckligt att endast publicera informationen elektroniskt då den ska vara lättillgänglig för alla. För att klara kravet på skyndsamhet är det av vikt att det finns beskrivet i den strategiska planen hur skyndsamhet uppnås. Information om godkända leverantörer ska kunna hämtas av alla men särskilt förmedlas till vissa. Informationen ska naturligtvis ges till alla som beviljas bistånd till särskilt boende, deras anhöriga och andra legala intressenter. Men informationen ska också ges till alla de som bor i särskilt boende för att därigenom bidra till ett beslutsunderlag för den enskilde som vill välja om.

Biståndshandläggaren kommer att få ett särskilt ansvar att förmedla information om valbara leverantörer till den enskilde. För att säkerställa att det sker på ett konkurrensneutralt sätt bör en informationsrutin upprättas.

Information till leverantörer

Under utredningen har särskild information lämnats till representanter för HSB Omsorg (Enebacken), Attendo Care (Vårdbo) och Redolaris (Smedbygården). Informationen till HSB och Attendo har framför allt rört de förutsättningar som gäller för att en överlåtelse av hyresavtalen mm. ska kunna ske från kommunen till det privata vårdföretaget. Redolaris har informerats om möjligheten att låta nuvarande ramavtal övergå till ett avtal enligt LOV. Ingen av de tre leverantörerna har rest någon invändning mot att ingå i valfrihetssystemet.

Tid- och aktivitetsplanering

Tidpunkt	Aktivitet
Mars 2013	Planen för införande av LOV i särskilda boenden behandlas av VON.
April 2013	Ny ersättningsmodell behandlas av VON, till KF i juni.
Våren 2013	Framtagande av förfrågningsunderlag.
Juni 2013	Förfrågningsunderlaget behandlas av VON.
Augusti/ september 2013	Förfrågningsunderlaget annonseras på Kammarkollegiets webb och på Österåkers publika hemsida. Information om förfrågningsunderlaget lämnas till Redolaris AB och förhandling om övergång från ramavtal till LOV-avtal inleds. LOV-avtal tecknas den 1 november 2013 varvid Smedbygården blir valbara. Information om förfrågningsunderlaget lämnas till Vårdpilen AB med uppmaning att ansöka om godkännande. Ett godkännande villkoras med att Socialstyrelsens godkännande ska finnas innan avtal tecknas. LOV-avtal tecknas med giltighet från tre månader innan boendets öppningsdag.

Oktober 2013	<p>En strategisk informationsplan utarbetas för information till enskilda och andra intressenter.</p> <p>En tjänstemannaberedning utses för granskning och utvärdering av inkomna LOV-ansökningar.</p> <p>En uppdragsbeskrivning enligt LOV upprättas för Produktionsstyrelsen avseende drift av Solskiftet och behandlas av VON.</p>
Januari 2015	<p>Avtalet med Attendo avseende drift av Vårdbo sägs upp till 2016-01-31.</p> <p>Försäljningen av hyresavtal mm för Vårdbo inleds. Nytt hyresavtal upprättas för hyra av lokaler för dagverksamhet.</p>
September 2015	<p>Försäljningen av hyresavtal mm för Enebacken inleds. Nytt hyresavtal upprättas för hyra av lokaler för dagverksamhet.</p>

5.

**Vård- och omsorgsnämndens
månadsuppföljning per den 2013-02-28**

Socialförvaltningen
Frida Wennermark

Tjänsteutlåtande

3/14/2013

Dnr VON 2013/0030-042

Till Vård- och omsorgsnämnden

**Tjänsteutlåtande - Vård- och omsorgsnämndens
månadsuppföljning per 2013-02-28****Förslag till beslut****Vård- och omsorgsnämnden beslutar**

1. Månadsuppföljning per den 28 februari 2013 och prognos per den 31 december 2013 noteras.
2. Månadsuppföljning och prognos överlämnas till Kommunstyrelsen.

Redogörelse för ärendet

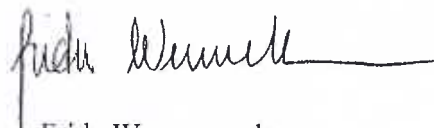
Nämndens nettokostnader för perioden uppgår till -81 202 tkr vilket motsvarar 100 % av periodbudgeten. Bokslutsprognosen för helåret är -489 300 tkr vilket ger nämnden ett resultat utan avvikelse gentemot budget för helåret 2013.

Bilagor

Vård- och omsorgsnämndens månadsuppföljning per den 28 februari 2013.

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Frida Wennermark
Controller

Frida Wennermark
Controller

Ekonomisk uppföljning per den 28 februari, Vård- och omsorgsnämnden

Ekonomisk sammanställning

Driftsredovisning per slag (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN - FEB			
	Budget 2013	Prognos 2013	Budget- avvikelse	Utfall 2012	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
Verksamhetens intäkter								
Avgifter	20 112	20 112	0	19 598	3 352	3 474	122	104%
Övriga intäkter	47 688	47 688	0	48 490	7 948	7 511	-437	94%
Summa intäkter	67 800	67 800	0	68 088	11 300	10 985	-316	97%
- Varav Interna intäkter								
Verksamhetens kostnader								
Personalkostnader	-23 701	-23 701	0	-19 558	-3 950	-3 874	77	98%
Lokalkostnader	-38 891	-38 891	0	-42 754	-6 482	-6 352	129	98%
Kapitalkostnader	-1 129	-1 129	0	-1 095	-188	-330	142	175%
Köp av verksamhet	-468 236	-468 236	0	-443 803	-78 040	-77 339	701	99%
Övriga kostnader	-25 143	-25 143	0	-24 448	-4 191	-4 292	101	102%
Summa kostnader	-557 100	-557 100	0	-531 659	-92 851	-92 187	664	99%
- Varav interna kostnader								
Verksamhetens nettokostnad	-489 300	-489 300		-463 571	-81 551	-81 202		100%

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN - FEB			
	Budget 2013	Prognos 2013	Budget- avvikelse	Utfall 2012	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
Nämnd och ledningsstab	-27 354	-27 354	0	-21 624	-4 559	-4 146	413	91%
Särskilt boende	-115 200	-115 200	0	-109 445	-19 200	-18 754	446	98%
Korttidsplatser äldreomsorg	-43 421	-43 421	0	-40 852	-7 237	-7 764	-527	107%
Hemtjänst	-81 439	-81 439	0	-76 772	-13 573	-13 930	-357	103%
Övrig äldreomsorg	-8 749	-8 749	0	-9 363	-1 458	-1 400	59	96%
Korttids LSS	-23 863	-23 863	0	-22 889	-3 977	-3 060	917	77%
LSS-boende	-94 043	-94 043	0	-92 378	-15 674	-15 557	117	99%
Daglig verksamhet LSS	-27 007	-27 007	0	-23 071	-4 501	-4 861	-359	108%
Övrig LSS-verksamhet	-6 356	-6 356	0	-6 449	-1 059	-1 350	-290	127%
Vård psyk funktionshindrade	-15 250	-15 250	0	-13 980	-2 542	-2 234	308	88%
Övrig omsorg psyk funk hindr	-15 116	-15 116	0	-15 472	-2 519	-2 512	7	100%
Personlig assistans LSS	-7 891	-7 891	0	-7 892	-1 315	-1 733	418	132%
Personlig assistans SFB	-22 275	-22 275	0	-22 151	-3 713	-3 650	63	98%
Personligt Ombud	-1 336	-1 336	0	-1 234	-223	-251	-29	113%
Verksamhetens nettokostnad	-489 300	-489 300		-463 571	-81 551	-81 202	348	100%

Sammanfattning

Nämndens utfall för perioden uppgår till -81 202 tkr vilket motsvarar 100 % av periodbudgeten. Bokslutsprognosen för helåret är -489 300 tkr vilket ger ett resultat utan avvikelse från budget.

Kommentarer till periodens utfall

Nämndens nettoavvikelse per sista februari visar på en positiv budgetavvikelse på 349 tkr varav cirka 250 tkr återfinns för centrala poster. Verksamheternas nettokostnader har totalt sett i princip ingen avvikelse för årets första två månader.

Kostnaderna för köp av verksamhet visar ett överskott uppgående till totalt 700 tkr varav ungefär hälften förklaras av centrala poster. Det finns en buffert budgeterad för oförutsedda kostnader som uppgår till 0,5 mkr.

Den negativa avvikelsen som finns för kapitalkostnader på 142 tkr är felaktig och beror på felaktigt periodiserade kostnader, vilka har justerats under mars månad. Utfallet bör istället visa ett överskott på omkring 25 tkr.

Nettokostnaderna för LSS-verksamhet visar endast ett litet underskott på 34 tkr för perioden. Periodresultatet för korttidsvistelse har dock en positiv budgetavvikelse på omkring 700 tkr medan daglig verksamhet enligt LSS visar ett underskott på cirka 350 tkr.

De totala nettokostnaderna för äldreomsorg uppgår till nära -400 tkr och där är det främst korttidsplatser som förklarar underskottet motsvarande 540 tkr. Även hemtjänst har ett negativt resultat för perioden samtidigt som särskilt boende uppvisar ett överskott.

Kommentarer till bokslutsprognos

Bokslutsprognosen för helåret är -489 300 tkr, vilket ger nämnden ett resultat utan några avvikelser för helåret.

Stor osäkerhet gäller fortfarande för samtliga verksamheters helårsprognoser då kostnaderna är kopplade till prestationer. Även små förändringar i volymer kan komma att leda till stora budgetavvikelser.

Nyckeltal

Nyckeltal äldreomsorg	Budget 2013	Prognos 2013	Utfall 2012
Särskilt boende, årsplatser	205	205	203
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 699	1 672	1 798
Särskilt boende, beläggningsgrad	97%	97%	97%
Särskilt boende, genomsnittlig vårdnivå	5,16	5,15	5,12
Korttidsplatser, antal dygn	21 535	23 682	20 621
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	2 047	2 094	2 013
Utskrivningsklara, antal dygn	220	557	236
Utskrivningsklara, snittkostnad/dygn	3 220	3 406	3 371
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	218 094	219 810	206 099
- varav extern regi	39%	43%	31%
Hemtjänst, antal kunder	517	517	502
Hemtjänst, pris/utförd timme	374	374	366

Nyckeltal funktionshinder	Budget 2013	Prognos 2013	Utfall 2012
Boende, antal vuxna egen regi	99	98	98
Boende, antal vuxna extern regi	23	21	21
Boende, antal barn	14	16	13
Daglig verksamhet enl. LSS, antal personer	169	169	157
Korttidsvistelse, antal dygn	5 718	4 474	5 076
Korttidstillsyn, antal barn	33	26	31
Hem för vård och boende (HVB), antal dygn	7 529	7 665	7 435
Hem för vård och boende (HVB), snittkostnad/dygn	2 089	2 097	2 096
Boendestöd, antal personer	106	100	92
Boendestöd, antal timmar	10 445	11 303	9 466
Sysselsättning enl. SoL, antal pass	7 115	7 079	7 110
Personlig assistans LSS, antal timmar	30 561	40 382	31 322
Personlig assistans LSS, antal personer	16	24	17
Personlig assistans SFB, antal personer	74	73	74

6.

**Beställning av tjänsterna Ruffen,
boendestöd och kontaktperson enligt
SoL för personer med psykisk
funktionsnedsättning**

Socialförvaltningen
Sara Eriksson

Tjänsteutlåtande

2013-03-12

Dnr VON 2012/0080-741

Till Vård- och omsorgsnämnden

Beställning av tjänsterna Ruffen, boendestöd och kontaktperson enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning

Vård- och omsorgsnämnden lämnar beställningar på tjänster och utförande av verksamhet till Produktionsstyrelsen

Förslag till beslut**Vård- och omsorgsnämnden beslutar att**

Godkänna beställning avseende tjänsterna Ruffen, boendestöd och kontaktperson enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning

Redogörelse för ärendet

Enligt reglementet för Vård- och omsorgsnämnden, ÖFS 2010:28, ska nämnden göra beställningar avseende de verksamheter där Produktionsstyrelsen ansvarar för driften.

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningen har tagit fram beställningar, se bilaga. Produktionsstyrelsen ska svara på beställningarna och avstämning görs av socialförvaltningen gentemot beställningarnas innehåll.

Bilagor

Bilaga 1 Beställning av tjänsterna Ruffen, boendestöd och kontaktperson enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning
Bilaga 2 Ersättningar

Beslut bör delges

Produktionsstyrelsen

Anne Simmasgård
Socialchef

Sara Eriksson
sakkunnig funktionshinder

2013-03-12

Beställning av insatserna Ruffen, boendestöd och kontaktperson enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning i Österåkers kommun

Vård- och omsorgsnämnden lämnar följande beställning på tjänster riktade till personer med psykisk funktionsnedsättning till Produktionsstyrelsen.

I första delen av beställningen beskrivs tjänsterna med information om uppdraget samt kravspecifikation. Allmänna krav som gäller för samtliga tjänster finns sist i beställningen.

Beställningen gäller från och med 2013-07-01 till och med 2016-03-31 med möjlighet för beställaren att förlänga giltigheten med ytterligare ett år.

I. Allmän information och kravspecifikation träfflokal Ruffen

I.1 Uppdraget i korthet

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) 3 kap. 6 § ska kommunen genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande social tjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och att ha kontakt med andra. Vidare står i 5 kap. 7 § att kommunen ska verka för att människor som av psykiska, fysiska eller andra skäl möter svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra, liksom att den enskilde ska få en meningsfull sysselsättning.

Ett sätt för Vård- och omsorgsnämnden att uppfylla detta är genom att erbjuda en öppen träffpunkt, Ruffen, till personer med psykisk funktionsnedsättning. Dit kan man komma utan biståndsbeslut och man kan vara anonym.

Uppdraget omfattar drift av den aktuella verksamheten på ett sådant sätt att den vid varje tidpunkt ska uppfylla de krav som ställs i gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter inom området. Dessutom ska verksamhetens utformning grunda sig på aktuell forskning och beprövad erfarenhet.

Uppdraget ska genomföras med en målsättning att inom befintlig ekonomisk ram leverera maximal nyttoeffekt för medborgarna i Österåker.

I.2 Syfte och mål

Syftet med träfflokalsverksamheten är att erbjuda social stimulans för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten kan bidra till en meningsfull vardag för målgruppen och innebära en struktur i vardagen. Innehållet i verksamheten ska formas i samråd med besökarna och vara baserat på deras behov och önskemål.

Målet med verksamheten är att

- Innebära en fast punkt i vardagen för besökarna
- Erbjudas besökarna att få näringsriktig lunch
- Erbjudas innehåll och aktiviteter som riktar sig till personer i olika åldersgrupper
- Fungera som en förebyggande funktion som i förlängningen kan minska behovet av andra insatser

1.3 Svar på beställningen

Enheten ska vid beställningens start skriftligt svara på hur enheten ska uppfylla innehållet i beställningen. Följande år ska enheten redovisa utförandet av beställningen i verksamhetsberättelse respektive verksamhetsplan i enlighet med kommunens tidsplan för dessa.

Verksamhetsbeskrivningen ska vara inlämnad senast 2013-07-01 och kommer att granskas av socialförvaltningen.

1.4 Uppdragsbeskrivning

Innehåll i verksamheten

Träfflokalsverksamheten ska erbjuda aktiviteter, social samvaro och lunch och fika till besökarna. Enklare former av stöd till den enskilde besökaren ska också erbjudas, sådant som kan göras inom ramen för verksamheten. Exempel på detta kan vara att ta reda på kontaktinformation som besökaren behöver.

Verksamheten är ett förebyggande stöd, men kan också fungera som ett komplement till andra verksamheter. Även om en besökare t ex går på en dagverksamhet eller har boendestöd är man välkommen till träfflokalen.

Det ska finnas ett utbud av dagliga aktiviteter, t ex genom spel, musik, promenader eller samtal. Dessutom ska verksamheten erbjuda aktiviteter till självkostnadspris i form av utflykter, framförallt på sommarhalvåret.

Kost och måltider

Besökarna ska kunna fika och äta lunch i träfflokalsverksamheten. Detta sker till självkostnadspris. Lunchen ska planeras och lagas tillsammans med besökarna enligt deras önskemål.

Tillgänglighet

Träfflokalen ska vara öppen varje vardag året runt. Verksamheten får därmed inte stänga i semestertider. Om lokalen inte är tillgänglig för besökarna vissa dagar, på grund av aktiviteter som genomförs utanför lokalen, ska detta informeras om i god tid.

Verksamheten får själv avgöra öppettider och om man vill förlägga vissa öppettider kvällstid. Ett minimum är dock att verksamheten är bemannad och tillgänglig för besökarna 28 timmar per vecka och att planeringen sker utifrån perspektivet att tiden ska förläggas så att det blir attraktivt för besökarna att besöka verksamheten.

Dokumentation och statistik

Då verksamheten är öppen för alla och biståndsbeslut ej krävs, ska ingen dokumentation ske på individnivå.

Verksamheten ska föra statistik över antalet besök. Av denna statistik ska det framgå hur många besökare som kommer per dag. Statistik ska lämnas till beställaren en gång per år i samband med verksamhetsberättelsen. Då ska det även ingå en uppskattning av hur mycket tid besökare tillbringar i verksamheten. Detta kan t ex vara en beskrivning av om det är vanligt att besökare kommer och går, att besökare stannar hela dagen, eller att vissa är där enbart över lunchen. Detta för att bidra till en uppfattning av behov av öppettider och tillgänglighet.

Rapporterings- och anmälningsskyldighet

Utföraren ska ha ett system för Lex Sarah (LSS § 24) och vid var tid säkerställa att personal är införstådd med sin rapporteringsskyldighet. Utföraren ska när en rapport är inlämnad eller en anmälan till Socialstyrelsen är gjord informera beställarens representant och under utredningen hålla beställaren uppdaterad.

Kvalitetsledningssystem

Utföraren ska ha upprättat ett kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9.

I ett kvalitetsledningssystem ska det finnas metoder för egenkontroll. Utföraren ska ha en systematisk metod för att mäta besökarnas nöjdhet med verksamheten. Det ska framgå av resultatet hur nöjd den enskilde är med det bemötande denne får och hur den enskilde upplever möjligheten att påverka innehållet i verksamheten.

1.5 Renhållning och städning

Utföraren ska ansvara för att lokalerna sköts om och erbjuder en trivsam och ren miljö för den enskilde.

1.6 Lagar och förordningar

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med av Österåkers kommuns Vård- och omsorgsnämnd vid varje tillfälle antagna mål och riktlinjer.

Utföraren förutsätts ha kännedom om vård- och omsorgsverksamhet samt vara förtrogen med och följa de lagar, förordningar samt nationella och lokala styrdokument som vid varje tidpunkt gäller för verksamheten

1.7 Ledning och kompetens

1.7.1 Ledning

Utföraren ska ha en utsedd person som är ansvarig för verksamheten och dess personal. Enhetschefen ska ha lämplig utbildning för uppdraget, liksom relevant kunskap om lagar och föreskrifter. Enhetschefen ska vidare ha kompetens som handlar om hur man organiserar en kvalitativt bra verksamhet för målgruppens behov. Enhetschefen ska ha högskoleutbildning och minst två års erfarenhet från verksamhetsområdet. Vidare ska enhetschefen ha genomgått ledarskapsutbildning.

Om detta inte uppfylls vid beställningens start ska den som i ledningen hos utföraren är verksamhetsansvarig (verksamhetschef) ha adekvat högskoleutbildning enligt ovan. Vid nyrekrytering av enhetschef ska även denna ha adekvat högskoleutbildning och bedömas ha goda ledaregenskaper.

1.7.2 Personal och kompetens

Verksamheten ska bemannas med den personal som behövs för att en kvalitativt bra verksamhet ska kunna bedrivas. Detta gäller både mängden personal och deras kompetens. Personalen ska ha lämplig utbildning och erfarenhet.

Utföraren ska följa vid var tid gällande regler för utdrag ur belastningsregistret. Utföraren ska ha rutiner för att så långt det är möjligt säkerställa att personal eller ledning inte har ett förflutet som gör att risker för den enskilde (mottagaren av stödet) ökar vad gäller att bli utsatt för till exempel våldsbrott eller brott av ekonomisk art.

Erforderlig kompetensutveckling ska genomföras för all personal. Det ska finnas såväl individuella som för verksamheten övergripande kompetensplaner. Kompetensutvecklingen ska ske enligt de behov som uppstår. Utföraren ska också tillse att personalen får handledning i den utsträckning som behövs.

1.8 Lokaler

Utföraren står själv för kostnaden för lokaler, inventarier och utrustning. Ersättning för detta ingår i anslaget för träfflokal Ruffen.

1.9 Ersättning

Se bilaga. Ersättningen fastställs årligen av Kommunfullmäktige, normalt i november i samband med budget för kommande år.

2. Allmän information och kravspecifikation boendestöd

2.1 Uppdraget i korthet

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) 3 kap. 6 § ska kommunen genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande social tjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och att ha kontakt med andra. Vidare står i 5 kap. 7 § att kommunen ska verka för att människor som av psykiska, fysiska eller andra skäl möter svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra, liksom att den enskilde ska få en meningsfull sysselsättning.

Ett sätt att möjliggöra för personer med psykisk funktionsnedsättning att bo hemma, är att erbjuda boendestöd. Den enskilde kan ansöka om att få boendestöd hos Vård- och omsorgsnämnden. Boendestödet kan vara stöd med allt förekommande i ett eget boende, som underlättar för den enskilde att klara sin vardag. I detta ingår även att stöd kan ges utanför bostaden.

Uppdraget omfattar drift av den aktuella verksamheten på ett sådant sätt att den vid varje tidpunkt ska uppfylla de krav som ställs i gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter inom området. Dessutom ska verksamhetens utformning grunda sig på aktuell forskning och beprövad erfarenhet.

Uppdraget ska genomföras med en målsättning att inom befintlig ekonomisk ram leverera maximal nyttoeffekt för medborgarna i Österåker.

2.2 Syfte och mål

Syftet med boendestöd är att den enskilde ska kunna bo hemma under värdiga förhållanden. Stödet ska underlätta vardagen. Syftet kan också vara att förhindra att behov av andra, mer

omfattande insatser uppstår. Stödet ska ges utifrån individuella förutsättningar och behov och möjliggöra för den enskilde att leva ett självständigt liv

Målet med verksamheten är att

- den enskilde ska uppleva att denne får stöd i sin vardag
- den enskilde ska klara ett eget boende
- den enskildes sociala isolering bryts
- stödet minskar behovet av andra insatser och fungerar förebyggande

2.3 Svar på beställningen

Enheten ska vid beställningens start skriftligt svara på hur enheten ska uppfylla innehållet i beställningen. Följande år ska enheten redovisa utförandet av beställningen i verksamhetsberättelse respektive verksamhetsplan i enlighet med kommunens tidsplan för dessa.

Verksamhetsbeskrivningen ska vara inlämnad senast 2013-07-01 och kommer att granskas av socialförvaltningen.

2.4 Uppdragsbeskrivning

Beställning och genomförandeplan

Den enskilde ansöker om insatsen boendestöd och får ett beslut (biståndsbeslut) av beställaren. Vid ett bifallsbeslut kontakter beställaren utföraren för att planera verkställigheten. För varje bifallsbeslut ska det finnas en skriftlig beställning från beställaren. Beställningen upphör att gälla vid biståndsbeslutets utgång om inte annat beslutas. Beställningen ska lämnas till utföraren innan påbörjad insats. Beställningen ska leda till att utföraren snarast verkställer beslutet.

Utföraren ska inom 30 dagar efter att beställningen har verkställts skicka en genomförandeplan till beställaren. Genomförandeplanen ska upprättas tillsammans med den enskilde och, när det är aktuellt, legal företrädare, eller om den enskilde så önskar, annat ombud. Genomförandeplanen ska signeras av den enskilde och/eller av dennes företrädare och den ska signeras av utföraren. I genomförandeplanen ska mål och delmål anges, och den ska följas upp och uppdateras vid behov, minst en gång per år.

De formella förutsättningarna för genomförandeplanen beskrivs i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2006:5). Utföraren ska följa dessa föreskrifter och allmänna råd.

Innehåll i verksamheten

Boendestödet ska genomföra de insatser som beslutas av biståndshandläggaren.

Utföraren ska sträva efter att stödet ges av så få personer som möjligt, detta för att skapa kontinuitet i stödet till den enskilde. Detta förutsätter en planering vid såväl planerad som oplanerad frånvaro som möjliggör för den enskilde att få sitt stöd trots personals frånvaro.

Stödperson/kontaktman

Den enskilde ska ha en stödperson/kontaktman i personalgruppen som har ett särskilt ansvar för att genomförandeplan blir upprättad och följs upp, kontakter med anhöriga och vänner fungerar och att särskilt bevaka att den enskilde får sin insats. Den enskilde ska kunna påverka valet av stödperson/kontaktman.

Tillgänglighet

Boendestödet ska vara tillgängligt dagtid och kvällstid (7-22.30) för den enskilde enligt den omfattning som beslutas i biståndsbeslutet. Detta gäller både antalet timmar och förläggning under veckan (måndag-söndag). Stödet kan utföras antingen i den enskildes hem eller utanför hemmet.

Dokumentation och statistik

Utföraren ska dokumentera verkställigheten av de insatser som den enskilde har beviljats. Dokumentationen ska göras i det av beställaren tillhandahållna verksamhetssystemet. Dokumentationen ska föras enligt vid var tid gällande lagar, förordningar och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Detta innefattar bland annat regler för förvaring, gallring och överlämnande.

Rapportering av utförd tid sker i beställarens system enligt beställarens riktlinjer.

Rapporterings- och anmälningsskyldighet

Utföraren ska ha ett system för Lex Sarah (LSS § 24) och vid var tid säkerställa att personal är införstådd med sin rapporteringsskyldighet. Utföraren ska när en rapport är inlämnad eller en anmälan till Socialstyrelsen är gjord informera beställarens representant och under utredningen hålla beställaren uppdaterad.

Kvalitetsledningssystem

Utföraren ska ha upprättat ett kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9.

I ett kvalitetsledningssystem ska det finnas metoder för egenkontroll. Utföraren ska ha en systematisk metod för att mäta den enskildes nöjdhet med insatsen. Det ska framgå av resultatet hur nöjd den enskilde är med det bemötande denne får och hur den enskilde upplever möjligheten att ha personligt inflytande över sin tillvaro vad gäller insatsen.

2.5 Lagar och förordningar

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med av Österåkers kommuns Vård- och omsorgsnämnd vid varje tillfälle antagna mål och riktlinjer.

Utföraren förutsätts ha kännedom om vård- och omsorgsverksamhet samt vara förtrogen med och följa de lagar, förordningar samt nationella och lokala styrdokument som vid varje tidpunkt gäller för verksamheten

2.6 Ledning och kompetens**2.6.1 Ledning**

Utföraren ska ha en utsedd person som är ansvarig för verksamheten och dess personal. Enhetschefen ska ha lämplig utbildning för uppdraget, liksom relevant kunskap om lagar och föreskrifter. Enhetschefen ska vidare ha kompetens som handlar om hur man organiserar en kvalitativt bra verksamhet för målgruppens behov. Enhetschefen ska ha högskoleutbildning och minst två års erfarenhet från verksamhetsområdet. Vidare ska enhetschefen ha genomgått ledarskapsutbildning.

Om detta inte uppfylls vid beställningens start ska den som i ledningen hos utföraren är verksamhetsansvarig (verksamhetschef) ha adekvat högskoleutbildning enligt ovan. Vid nyrekrytering av enhetschef ska även denna ha adekvat högskoleutbildning och bedömas ha goda ledaregenskaper.

2.6.2 Personal och kompetens

Verksamheten ska bemannas med den personal som behövs för att en kvalitativt bra verksamhet ska kunna bedrivas. Detta gäller både mängden personal och deras kompetens. Personalen ska ha lämplig utbildning och erfarenhet.

Utföraren ska följa vid var tid gällande regler för utdrag ur belastningsregistret. Utföraren ska ha rutiner för att så långt det är möjligt säkerställa att personal eller ledning inte har ett förflutet som gör att risker för den enskilde (mottagaren av stödet) ökar vad gäller att bli utsatt för till exempel våldsbrott eller brott av ekonomisk art.

Erforderlig kompetensutveckling ska genomföras för all personal. Det ska finnas såväl individuella som för verksamheten övergripande kompetensplaner. Kompetensutvecklingen ska ske enligt de behov som uppstår. Utföraren ska också tillse att personalen får handledning i den utsträckning som behövs.

2.7 Lokaler

Utföraren står själv för kostnaden för lokaler, inventarier och utrustning.

2.8 Ersättning

Se bilaga. Ersättningen fastställs årligen av Kommunfullmäktige, normalt i november i samband med budget för kommande år.

3. Allmän information och kravspecifikation kontaktperson till personer med psykisk funktionsnedsättning enligt SoL

3.1 Uppdraget i korthet

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) 3 kap. 6 § ska kommunen genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande social tjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och att ha kontakt med andra. Vidare står i 5 kap. 7 § att kommunen ska verka för att människor som av psykiska, fysiska eller andra skäl möter svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra, liksom att den enskilde ska få en meningsfull sysselsättning.

Denna beställning avser biträde av kontaktperson enligt SoL. Kontaktperson är ett icke-professionellt stöd som en person med funktionsnedsättning kan bli beviljad om personen har behov av stöd med att bryta isolering genom samvaro och hjälp till kontakt med andra. Insatsen ska inte ersätta annat stöd från kommunen. En kontaktperson finns för den enskilde såsom en vän, eller någon att komma ut och delta i aktiviteter i samhället med. Det är ett så kallat icke-professionellt stöd.

Uppdraget omfattar drift av den aktuella verksamheten på ett sådant sätt att den vid varje tidpunkt ska uppfylla de krav som ställs i gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter inom området. Dessutom ska verksamhetens utformning grunda sig på aktuell forskning och beprövad erfarenhet.

Uppdraget ska genomföras med en målsättning att inom befintlig ekonomisk ram leverera maximal nyttoeffekt för medborgarna i Österåker.

3.2 Syfte och mål

Syftet med kontaktperson är att den enskilde ska få en gemenskap som personer utan funktionsnedsättning ofta har genom sitt arbetsliv eller i fritidssammanhang. Den enskilde ska få förutsättningar för ett självständigt liv i samhället och risken för isolering ska minska.

Biträde av kontaktperson är en individuellt utformad insats och den enskilde ska ha stort inflytande över hur insatsen planeras och utförs, vilket också inkluderar påverkan på vilken person som ska utföra insatsen.

Insatsens mål är att

- Bryta den enskildes isolering
- Stödja den enskilde i att delta aktivt i samhällslivet, exempelvis genom att medverka vid aktiviteter eller ha enklare samvaro såsom att ta en fika

3.3 Svar på beställningen

Enheten ska vid beställningens start skriftligt svara på hur enheten ska uppfylla innehållet i beställningen. Följande år ska enheten redovisa utförandet av beställningen i verksamhetsberättelse respektive verksamhetsplan i enlighet med kommunens tidsplan för dessa.

Verksamhetsbeskrivningen ska vara inlämnad senast 2013-07-01 och kommer att granskas av socialförvaltningen.

3.4 Uppdragsbeskrivning

Beställning och genomförandeplan

Beställaren utför myndighetsutövningen och fattar beslut om insatsen för den enskilde efter den enskildes ansökan. Därefter skickar beställaren genom biståndshandläggaren en beställning för varje uppdrag/insats till utföraren. Beställningen upphör att gälla vid biståndsbeslutets utgång om inte annat beslutas. Beställningen ska lämnas till utföraren innan påbörjad insats.

Utföraren ska verkställa beslutet enligt beställningen snarast, dock senast inom tre månader. Detta betyder inte att utföraren kan avvakta i tre månader. Planeringen för verkställigheten ska påbörjas omedelbart och biståndshandläggaren ska hållas uppdaterad om hur planeringen fortskrider (minst en gång per månad).

Utföraren ska inom 30 dagar efter att beställningen har verkställts skicka en genomförandeplan till beställaren. Genomförandeplanen ska upprättas tillsammans med den enskilde och legal företrädare, eller om den enskilde så önskar, annat ombud. Genomförandeplanen ska signeras av den enskilde och/eller av dennes företrädare och den ska signeras av utföraren. I genomförandeplanen ska mål och delmål anges, och den ska följas upp och uppdateras vid behov, minst en gång per år.

Genomförandeplanens omfattning ska vara rimlig i förhållande till uppdragets volym och komplexitet. Med det menas att innehållet i den ska begränsas till att röra just det som är målet med den beslutade insatsen.

De formella förutsättningarna för genomförandeplanen beskrivs i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2006:5). Utföraren ska följa dessa föreskrifter och allmänna råd.

Tillgänglighet

Insatsen kontaktperson ska utföras enligt överenskommelse med den enskilde och enligt biståndsbeslutets innehåll.

Insatsen ska bli tillgänglig för den enskilde skyndsamt efter att beställningen är skickad.

Innehåll i verksamheten

Insatsen kontaktperson ska utformas enligt överenskommelse med den enskilde och enligt biståndsbeslutets innehåll.

Dokumentation

Utföraren ska dokumentera verkställigheten av de insatser som den enskilde har beviljats. Kontakter sker mellan utsedd kontaktperson, den enskilde och utföraren, och det är ansvarig person hos utföraren som dokumenterar i verksamhetssystemet. Dokumentationen ska hållas tillgänglig för representant för socialförvaltningen. Dokumentationen ska föras enligt vid var tid gällande lagar, förordningar och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Detta innefattar bland annat regler för förvaring, gallring och överlämnande.

Rapporterings- och anmälningsskyldighet

Utföraren ska ha ett system för Lex Sarah (LSS § 24) och vid var tid säkerställa att personal är införstådd med sin rapporteringsskyldighet. Utföraren ska när en rapport är inlämnad eller en anmälan till Socialstyrelsen är gjord informera beställarens representant och under utredningen hålla beställaren uppdaterad.

Kvalitetsledningssystem

Utföraren ska ha upprättat ett kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9.

I ett kvalitetsledningssystem ska det finnas metoder för egenkontroll. Utföraren ska ha en systematisk metod för att mäta den enskildes nöjdhet med insatsen. Det ska framgå av resultatet hur nöjd den enskilde är med det bemötande denne får och hur den enskilde upplever möjligheten att ha personligt inflytande över sin tillvaro vad gäller insatsen.

3.5 Lagar och förordningar

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med av Österåkers kommuns Vård- och omsorgsnämnd vid varje tillfälle antagna mål och riktlinjer.

Utföraren förutsätts ha kännedom om vård- och omsorgsverksamhet samt vara förtrogen med och följa de lagar, förordningar samt nationella och lokala styrdokument som vid varje tidpunkt gäller för verksamheten

3.6 Ledning och kompetens**3.6.1 Ledning**

Utföraren ska ha en utsedd person som är ansvarig för verksamheten och dess personal. Enhetschefen ska ha lämplig utbildning för uppdraget, liksom relevant kunskap om lagar och föreskrifter. Enhetschefen ska vidare ha kompetens som handlar om hur man organiserar en kvalitativt bra verksamhet för målgruppens behov. Enhetschefen ska ha högskoleutbildning och minst två års erfarenhet från verksamhetsområdet. Vidare ska enhetschefen ha genomgått ledarskapsutbildning.

Om detta inte uppfylls vid beställningens start ska den som i ledningen hos utföraren är verksamhetsansvarig (verksamhetschef) ha adekvat högskoleutbildning enligt ovan. Vid nyrekrytering av enhetschef ska även denna ha adekvat högskoleutbildning och bedömas ha goda ledaregenskaper.

3.6.2 Personal och kompetens

Person som rekryteras som kontaktperson behöver inte uppfylla bestämda kompetens- eller utbildningskrav. Däremot ska personen ha ett stort engagemang och intresse för andra människor. Personen ska kunna få stöd och handledning av arbetsledningen hos utföraren.

Utföraren ska följa vid var tid gällande regler för utdrag ur belastningsregistret. Utföraren ska ha rutiner för att så långt det är möjligt säkerställa att personal eller ledning inte har ett förflutet som gör att risker för den enskilde (mottagaren av stödet) ökar vad gäller att bli utsatt för till exempel våldsbrott eller brott av ekonomisk art.

Den som utför kontaktpersonsuppdraget får inte vara anställd personal som den enskilde möter i sin vardag genom någon annan insats. Det får heller inte vara en anhörig eller en närstående till den enskilde som utför uppdraget. Detta för att ett av syftena med insatsen är att den enskilde ska få en möjlighet att utöka sitt sociala nätverk.

3.7 Lokaler

Insatsen biträde av kontaktperson utförs där den enskilde så väljer, företrädesvis ute i samhället.

Utföraren ansvarar själv för de lokaler som behövs för ledning av verksamheten och administration.

3.8 Ersättning

Se bilaga. Ersättningen fastställs årligen av Kommunfullmäktige, normalt i november i samband med budget för kommande år.

Ersättning ges för utförd tid (arvode till kontaktpersonen inklusive PO) och omkostnader i enlighet med SKL:s rekommendationer. Till detta tillkommer en ersättning på 20 % av utbetalat belopp för arvode som ska täcka administration och OH-kostnader, samt alla övriga kostnader som uppstår i samband med utförande av insatsen.

4 Allmänna krav

4.1 Miljö

Verksamheten ska arbeta enligt Österåkers kommuns fastlagda miljömål.

4.2 Synpunkts- och klagomålshantering

Rutiner för klagomålshantering ska finnas och redovisas i verksamhetsbeskrivningen. Fortlöpande redovisning till beställaren ska ske vid varje delårs- och helårsbokslut. När ett klagomål bedöms vara av allvarlig art ska beställaren omgående underrättas.

4.3 Verksamheten är arbetsgivare

Verksamheten är arbetsgivare och får inte vidta åtgärd som kan väntas medföra åsidosättande av lag eller kollektivavtal eller annars strida mot vad som är allmänt godtaget inom verksamhetens verksamhetsområde. Systematiskt arbetsmiljöarbete ska bedrivas.

4.4 Dialog med enskilda

Av stor vikt är att verksamheten präglas av öppenhet och tar tillvara den enskildes tankar och idéer. Om verksamheten utifrån önskemål vill göra omprioriteringar ska beställaren underrättas för att få godkännande. Verksamheten ska, vid behov i samverkan med socialförvaltningen, ansvara för att informationen på www.osteraker.se är adekvat.

Verksamheten ansvarar för att det finns lättillgängligt informationsmaterial för medborgarna, t ex i form av broschyr i pappersform. I materialet ska kontaktinformation till verksamheten och till verksamhetsansvarig tydligt framgå, företrädesvis genom direkttelefonnummer och e-postadress.

Verksamheten ska präglas av brukarinflytande och ha formaliserade former för att undersöka deltagarnas nöjdhet och förbättringsförslag. Detta ska göras minst en gång per år och redovisas till beställaren i samband med helårsbokslut.

4.5 Utveckling

Beställare och utförare ska, utöver verksamhetens eget kontinuerliga utvecklings- och förändringsarbete, tillsammans verka för en kvalitativ optimering av tilldelade resurser. Såväl beställare som utförare ska inom ekonomisk ram och inom det huvudsakliga arbetsområdet vara öppna för förslag till förändringar och utveckling av verksamheten.

4.6 Omstrukturering av verksamhet

Verksamheten ska på anmodan från beställaren delta i diskussioner om omstrukturering av verksamheten utifrån förändrat behov inom verksamhetens ansvarsområde.

4.7 Samverkan

Verksamheten ska samverka med andra myndigheter, hälso- och sjukvård, anhöriga och andra för den enskilde viktiga personer och funktioner, liksom med vårdnadshavare eller legal företrädare. Detta gäller även intresseorganisationer.

Ett nära och förtroendefullt samarbete mellan verksamheten och beställaren förutsätts. Det åligger verksamheten att kontinuerligt informera om verksamheten samt inbjuda till diskussion om verksamhetens utveckling.

4.8 Ersättning

Se bilaga.

4.9 Justering av ersättning

Ersättning till verksamheten fastställs årligen av Kommunfullmäktige. Detta sker normalt sett i november för nästkommande år.

4.10 Insyn i verksamhetens verksamhet

Beställaren ansvarar för kontroll och uppföljning av verksamheten. Beställaren ska för detta ändamål äga tillträde till de lokaler där verksamheten bedrivs samt få tillgång till sådana uppgifter om verksamheten som beställaren anser vara nödvändiga.

Verksamheten ska i enlighet med kommunens tidplan för ekonomisk planering och uppföljning sända verksamhetsberättelse och verksamhetsplan till beställaren.

Verksamheten och beställaren har ett gemensamt ansvar för att verksamheten följs upp och utvärderas. Beställaren äger rätt att genomföra undersökningar för att utvärdera verksamheten. Verksamheten ska bistå beställaren i detta arbete.

Uppgifter som andra myndigheter inforrdar ska delges beställaren.

4.11 Kostnadsansvar för telefon, TV mm.

Verksamheten ska svara för IT-utrustning och dit tillhörande kostnader inklusive uppkopplingar. Verksamheten ska vara ansluten till det verksamhetssystem som beställaren väljer. Verksamheten ansvarar själv och bekostar eget telefonabonnemang. Verksamheten ska ha IT-utrustning och uppkoppling som kan hantera av beställaren tillhandahållet verksamhetssystem.

4.12 Skadeståndsskyldighet

Verksamheten svarar i förhållande till beställaren för skadestånd, som beställaren p.g.a. vållande hos verksamheten eller personal som denne svarar för, kan komma att förpliktas utge till tredje man.

4.13 Säkerhet och sekretess

För uppgifter som kommer till verksamhetens kännedom och som skyddas enligt offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser gäller offentlighets- och sekretesslagen.

Verksamheten svarar för att personalen efterlever lagstiftningen om tystnadsplikt. Verksamheten förbinder sig att följa bestämmelserna i personuppgiftslagen, PUL (1998:204).

4.14 Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till denna beställning får endast göras efter skriftlig överenskommelse mellan parterna.

4.15 Giltighetstid, uppsägning och avslutande av beställningen

Beställningen gäller enligt de datum som anges i beställningen. Beställaren har möjlighet att förlänga beställningen med ytterligare ett år. Detta ska meddelas senast sex månader innan beställningens utgång. Beställaren och verksamheten kan under beställningens giltighetstid säga upp beställningen med sex månaders varsel.

Beställningen avslutas efter utgången av avtalsperioden om beställaren inte anger annat minst sex månader innan utgången av giltighetstiden. Om beställaren och verksamheten i samförstånd vill göra förändringar i beställningens innehåll kan detta göras vid alla tidpunkter, det ska dock dokumenteras i ett tillägg till beställningen.

Text	Interna utförare				Externa utförare				
	Budget 2012	Budget 2013	Förändring		Budget 2012	Budget 2013	Förändring		
			Belopp	%			Belopp	%	
Ersättning LSS stöd och service									
Ersättning per dygn									
Nivå 1	424	433	9	2,2%	436	446	10	2,2%	
Nivå 2	689	704	15	2,2%	710	726	16	2,2%	
Nivå 3	1 008	1 030	22	2,2%	1037	1060	23	2,2%	
Nivå 4	1 432	1 464	32	2,2%	1475	1507	32	2,2%	
Nivå 5	1 856	1 897	41	2,2%	1911	1953	42	2,2%	
Ersättning per hemmadagar									
Nivå 1	221	226	5	2,2%	227	232	5	2,2%	
Nivå 2	329	336	7	2,2%	340	347	7	2,2%	
Nivå 3	482	493	11	2,2%	497	508	11	2,2%	
Nivå 4	569	582	13	2,2%	587	600	13	2,2%	
Nivå 5	635	649	14	2,2%	655	669	14	2,2%	
Ersättning LSS gruppbooster									
Ersättning per dygn									
Nivå 1	428	437	9	2,2%	441	451	10	2,2%	
Nivå 2	1 070	1 094	24	2,2%	1102	1126	24	2,2%	
Nivå 3	1 392	1 423	31	2,2%	1434	1466	32	2,2%	
Nivå 4	1 820	1 860	40	2,2%	1875	1916	41	2,2%	
Nivå 5	2 144	2 191	47	2,2%	2209	2258	49	2,2%	
Ersättning per hemmadagar									
Nivå 1	112	114	2	2,2%	115	118	3	2,2%	
Nivå 2	166	170	4	2,2%	171	175	4	2,2%	
Nivå 3	244	249	5	2,2%	251	257	6	2,2%	
Nivå 4	288	294	6	2,2%	297	304	7	2,2%	
Nivå 5	321	328	7	2,2%	330	337	7	2,2%	

Text	Internerna utförare				Externa utförare				
	Budget 2012	Budget 2013	Förändring		Budget 2012	Budget 2013	Förändring		
			Belopp	%			Belopp	%	
Ersättning LSS daglig verksamhet									
Ersättning per heldag*									
Nivå 1	335	342	7	2,2%	345	353	8	2,2%	2,2%
Nivå 2	498	509	11	2,2%	513	524	11	2,2%	2,2%
Nivå 3	727	743	16	2,2%	749	765	16	2,2%	2,2%
Nivå 4	861	880	19	2,2%	887	907	20	2,2%	2,2%
Nivå 5	975	996	21	2,2%	1005	1027	22	2,2%	2,2%
Ersättning LSS korttidsvistelse									
Ersättning per vardag									
Nivå 1	1 376	1 406	30	2,2%	1417	1448	31	2,2%	2,2%
Nivå 2	1 605	1 640	35	2,2%	1653	1689	36	2,2%	2,2%
Nivå 3	1 911	1 953	42	2,2%	1969	2012	43	2,2%	2,2%
Nivå 4	2 140	2 187	47	2,2%	2205	2254	49	2,2%	2,2%
Nivå 5	2 676	2 735	59	2,2%	2756	2817	61	2,2%	2,2%
Ersättning per helgdag									
Nivå 1	2 117	2 164	47	2,2%	2180	2228	48	2,2%	2,2%
Nivå 2	2 470	2 524	54	2,2%	2543	2599	56	2,2%	2,2%
Nivå 3	2 939	3 004	65	2,2%	3028	3095	67	2,2%	2,2%
Nivå 4	3 292	3 364	72	2,2%	3391	3466	75	2,2%	2,2%
Nivå 5	4 116	4 207	91	2,2%	4239	4332	93	2,2%	2,2%
Ersättning LSS korttidsstillsyn									
Ersättning per barn och år	133 632	136 572	2 940	2,2%	137 641	140 669	3 028	2,2%	2,2%
Ersättning per barn och år, Solskiftesgården	98 932	101 109	2 177	2,2%	101 900	104 142	2 242	2,2%	2,2%
Ersättning ledsagning, avlösning och personlig assistans									
Ersätts med SFB-peng	259	267	8	2,2%	267	275	8,01	2,2%	2,2%
Ersättning för arbete och sysselsättning för psykiskt funktionshindrade									
Ersättning per utfört pass (3 h)*	637	651	14	2,2%	656	670	14	2,2%	2,2%

Text	Internerna utförare				Externa utförare				
	Budget 2012	Budget 2013	Förändring		Budget 2012	Budget 2013	Förändring		
			Belopp	%			Belopp	%	
Boendestöd för psykiskt funktionshindrade Ersättning per utförde timme enligt hemtjänstpeng									
Ersättning hemtjänst 07:00 - 22:30									
Ersättning Zon tätort per utförd timme	359	367	8	2,2%	370	378	8	2,2%	
Ersättning Zon landsbygd per utförd timme	409	418	9	2,2%	422	431	9	2,2%	
Ersättning särskilt boende									
Ersättning per vårdygn									
Tomt rum	885	904	19	2,2%	912	932	20	2,2%	
Nivå 1	1 031	1 054	23	2,2%	1062	1085	23	2,2%	
Nivå 2	1 217	1 244	27	2,2%	1254	1281	27	2,2%	
Nivå 3	1 296	1 325	29	2,2%	1335	1364	29	2,2%	
Nivå 4	1 414	1 445	31	2,2%	1456	1488	32	2,2%	
Nivå 5	1 531	1 565	34	2,2%	1577	1612	35	2,2%	
Nivå 6	1 629	1 665	36	2,2%	1679	1715	36	2,2%	
Nivå 7	1 728	1 766	38	2,2%	1780	1819	39	2,2%	
Nivå 8	1 827	1 867	40	2,2%	1882	1923	41	2,2%	
Ersättning korttidsplatser									
Korttidsenheten Alceahuset**	1 960	2 003	43	2,2%					
Övriga korttidsplatser ersätts enl nivå 8 särskilt boende	1 827	1 867	40	2,2%	1882	1923	41	2,2%	
Ersättning dagverksamhet									
Ersättning per utfört pass (5 h)	519	530	11	2,2%	535	546	11	2,2%	

* Ny ersättning för daglig verksamhet och sysselsättning beslutades av VON i mars 2013 i samband med inkluderandet av ersättning för lokaler i pengan samt borttagandet av begreppet integrerad daglig verksamhet

** Ny ersättning för korttidsplatser i Alceahuset from 1 januari 2013

Text	Interna utförare			%
	Budget 2012	Budget 2013	Förändring	
			Belopp	
Fyren*	2 219 000	1 455 000	-764 000	-34,4%
Hemtjänst Natt	6 927 000	7 079 000	152 000	2,2%
Trygghetslarm	1 167 000	1 193 000	26 000	2,2%
Ruffen	1 266 000	1 294 000	28 000	2,2%
Matsal Äldreomsorg	24 700	25 000	300	1,5%
Fixartjänst	205 000	210 000	5 000	2,2%

* Anslaget förändrat mellan 2012-2013 pga omorganisation avseende anhörigkonsulent

8.

Bemötandeundersökning 2012

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2013-03-04

Dnr VON 2013/0026-700

Till Vård-och Omsorgsnämnden

Bemötandeundersökning 2012

Sammanfattning

Mellan den 10 december 2012 och 31 januari 2013 genomförde socialförvaltningen sin årliga bemötandeundersökning med syftet att ta reda på hur klienterna uppfattar personalens kompetens, engagemang och bemötande. Resultaten från årets undersökning, med 133 besvarade enkäter, visar på lika övervägande positiva svar som tidigare år då enkätundersökningar har utförts. Huruvida klienten upplever sig ha fått tillräckligt med information av personalen är enda övergripande resultat som avviker med sina 86 procent, jämfört med övriga som ligger över 90 procent, i andel positiva svar. För biståndsenheten uppvisas lägre andel positiva svar inom kunnighet och kompetens samt engagemang.

Beslutsförslag

Vård-och Omsorgsnämnden noterar informationen till protokollet

Bakgrund

Sedan 2008 har socialförvaltningen genomfört årliga enkätundersökningar, med undantag för år 2010 då det istället gjordes telefonintervjuer. Socialförvaltningen har en bemötandepolicy med målet att den enskilde ska uppleva hög grad av tillgänglighet, att den möts med respekt och vänlighet samt att den möter professionell och engagerad personal. Dessutom ska förvaltningen:

- Ha en bemannad reception
- Ha god telefon- och e-postservice:
  - Tillgänglig under telefontid
  - Besvara e-post inom två arbetsdagar
- använda ett språkbruk som befrämjar god kommunikation
- vara medvetna om och kunna hantera myndighetsrollen i mötet med den enskilde
- ha återkommande diskussioner och utbildning om etik och bemötande

Inför årets bemötandeundersökning diskuterades valet av metod, huruvida den skulle ske med hjälp av enkäter eller intervjuer. Av resultaten i figur 1 nedan framgår att resultaten sjönk under år 2010 då personalen själva utförde telefonintervjuer. Även om samma frågor ställts så sker en mer godtycklig tolkning av svaren som ges vid intervjuer varför det är svårt att göra en direkt jämförelse mellan enkätsvaren. Dessutom är en enkätundersökning enklare i en så stor organisation med så skilda inriktningar som socialförvaltningen, och enkätresultat går snabbare att sammanställa och analysera varför denna metod valdes.

Undersökningsmetod

Årets undersökning genomfördes med enkäter om 14 frågor (jmf tidigare år 8 frågor) och med möjlighet att lämna egna kommentarer. Till skillnad mot tidigare år ställdes bakgrundsfrågor såsom kön, ålder och antal möten under 2012 per deltagare, hur webbplatsen upplevs och klienterna

Tjänsteutlåtande

ombads även markera för vilka av de fasta svarsalternativ med positiva ord som bäst beskriver personalens bemötande. Dessutom gavs klienterna utrymme att sätta egna ord på vad som upplevts som negativt bemötande.

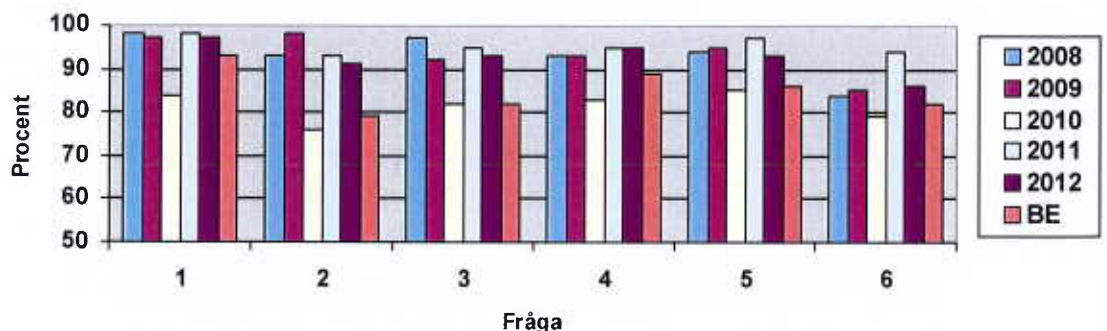
Årets undersökning innehöll förutom fler frågor även utökade svarsmöjligheter från de kategoriska alternativen ”Ja”, ”Nej” och ”Vet inte” till skalan med positiva alternativen ”Ja, helt och hållet” och ”Ja, delvis” de motsatta negativa ”Nej, inte helt” och ”Nej, inte alls” samt ”Vet inte” med syftet att få klienterna att ge mer nyanserade svar. Nedan redovisas dock samtliga resultat i andel positiva samt negativa svar för att kunna jämföra resultaten med tidigare år.

Enkäterna delades ut mellan den 10 december 2012 och 31 december, med undantag för försörjningsstöd och biståndsenheten där tiden förlängdes till och med den 31 januari 2013 på grund av för lågt deltagarantal vid första slutdatum. I samband med besök erbjöds klienterna att delta av den personal som de träffade, såväl i det egna hemmet som på förvaltningen. Klienten gavs möjlighet att efter besöket sitta kvar för att i enskildhet fylla i enkäten och lämna den i en svarslåda vid utgången. De som önskade fick ta med enkäten och återsända i föradresserat samt frankerat kuvert. För biståndsenhetens klienter återsändes samtliga enkäter per post.

Resultat

Totalt har 133 klienter deltagit i årets undersökning (jmf 2011 195 klienter), varav 80 kvinnor och 52 män och med ett (1) bortfall. Medelåldern för deltagarna är 42 år med 13 som lägsta ålder och 92 år som högsta deltagarålder. Svarsfrekvensen (antal besvarade enkäter i förhållande till antal utdelade enkäter) beräknas till 60 procent (jmf 2011 58 procent). I figur 1 nedan redovisas svaren per fråga.

Figur 1. Andelen positiva svar i procent per fråga för samtliga enheter, med Biståndsenheten (BE) inkluderad, inom socialförvaltningen mellan åren 2008 – 2012 samt BE.s egna resultat för 2012 som jämförelse

1. Upplever du att du har blivit väl bemött?
2. Upplever du att personalen var kunnig och kompetent
3. Upplever du att personalen var engagerad
4. Upplever du att du har haft möjlighet att ta upp dina synpunkter/behov?
5. Upplever du att personalen uttryckte sig på ett sätt som var lätt att förstå?
6. Upplever du att du har fått tillräckligt med information av personalen?

Tjänsteutlåtande

Biståndsenhetens resultat

Som framgår i figur 1 ovan ligger BE lägre, i förhållande till samtliga enheter inom socialförvaltningen, i andelen positiva svar på framför allt fråga två och tre, det vill säga inom kunnighet och kompetens samt engagemang.

För biståndsenheten deltog 28 klienter (jmf 2011 22 klienter) med en svarsfrekvens på 68 procent (jmf 2011 38 procent) varav 17 kvinnor och 11 män. Medelåldern beräknas till 66 år med 25 år som lägsta ålder och 92 som högsta deltagarålder. Antalet möten per person under året beräknas till cirka 2-5 stycken.

På frågan om deltagarna upplever personalen som lyhörda beräknas de positiva svaren till 82 procent. Och på frågan om socialförvaltningen lever upp till sin egen bemötandepolicy erhöles 71 procent positiva svar (jmf med samtliga enheter på socialförvaltningen 81 procent). Bland klienternas egna kommentarer förekommer spridda åsikter från att de är nöjda till att de upplevt inkompetens och ointresse utan någon tonvikt åt endera riktning.

De positiva ord som deltagarna i undersökningen tycker bäst beskriver biståndsenhetens personal, genom att kryssa för fasta alternativ, är vänliga, tillmötesgående och förstående (jmf med samtliga enheter där vänliga, kompetenta och engagerade fick flest kryss).

Socialförvaltningens synpunkter

Det är femte året i rad som socialförvaltningen genomför bemötandeundersökningen. Resultatet kommer att diskuteras och analyseras i personalgrupperna då den ger ett värdefullt underlag i förvaltningens arbete att nå målen i den egna bemötandepolicyn.

Anne Simmasgård
Socialchef

Carola Wiklund
Utredare

9.

Årlig redovisning av socialförvaltningens arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM

Socialförvaltningen
Linda Turula

Tjänsteutlåtande

2013-03-01

Dnr VON 2013/0022-026

Till Vård- och omsorgsnämnden

Årlig redovisning av socialförvaltningens arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM**Förslag till beslut****Vård- och omsorgsnämnden beslutar att**

godkänna redovisningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet vid socialförvaltningen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har 2002-02-18, KF § 12, beslutat om en Arbetsmiljöpolicy för Österåkers kommun, SAM. Denna policy uttrycker kommunens åtagande och viljeinriktning beträffande arbetsmiljöns beskaffenhet och utgör utgångspunkten för det systematiska arbetsmiljöarbetet inom kommunens olika verksamheter. Det övergripande arbetsmiljöansvaret vilar på varje nämnd. Varje förvaltning ansvarar för att det finns en organisation för det systematiska arbetsmiljöarbetet inom förvaltningens ansvarsområde. Ansvaret för det konkreta arbetsmiljöarbetet ligger i linjeorganisationen och är en del av varje chefs verksamhetsansvar.

Redogörelse för ärendet

Det systematiska arbetsmiljöansvaret inom socialförvaltningen finns dokumenterat på förvaltningens intranät och informationen finns tillgänglig för alla medarbetare digitalt på intranätet. Innehållet diskuteras kontinuerligt på enheternas arbetsplatsträffar och i skyddskommittén.

I enlighet med årsplanen genomfördes fyra möten i skyddskommittén under 2012. En tillbudsansmälning inkom avseende halktillbud. Skyddsronde genomfördes, och mest synpunkter fanns om värme och ventilation. Den fysiska arbetsmiljön följdes upp under året. Fler element har installerats för att nå höjd temperatur. Luft- och ventilationsvärdena mättes och ventilationen fungerar som den ska och luftflödena i husets olika delar och rum följer aktuella riktvärden. Däremot visade sig ventilationsvärdena på plan 4 vara under riktvärdena. Frågan om hot och våld är numera en stående punkt på APT-möten och frågan finns med i introduktionen till nyanställda. Problem med bilpoolens bokning och sms-funktion har rapporterats av flera medarbetare och Alceaservice har blivit informerade om problemen. Arbetet med kommunen som attraktiv arbetsgivare har pågått under hela 2012. Det pågår ett

arbete med att lösa de tekniska aspekterna kring arbete hemifrån. Samtliga medarbetare på socialförvaltningen som anmälde intresse har fått höj- och sänkbara bord.

Årsplan 2013

SAM-pärmens innehåll uppdateras fortlöpande vid lagförändringar och förändringar i säkerhetssystemet. Årsplan för 2013 har fastställts, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1. Årsplan 2013 och rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet inom socialförvaltningen

Anne Simmasgård
Socialchef

Linda Turula
Administrativ samordnare

Årsplan 2013 och rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet inom socialförvaltningen

Plan över årliga händelser

Månad	Händelse	Ansvarig
Januari	Analys statistik: sjukfrånv., skador, tillbud, personaloms.	Enh.chef / Socialchef
Februari	Redovisn. av SAM i s m verksamh.berättelse o bokslut Skyddskommitté	Enh.chef / Socialchef Socialchef
Mars	Enkät om fysisk arbetsmiljö – kartläggning Utreda utbildningsbehovet inom arbetsmiljöområdet	Enh.chef / Socialchef
April	Skyddsround Summera inventeringarna SAM i s m budgetarbetet	Enh.chef / Socialchef Socialchef
Maj	Skyddskommitté	Socialchef
Juni		
Juli		
Augusti		
September	Översyn av säkerhetsinstruktionen	Enh.chef
Oktober	Medarbetarsamtal under oktober-december Enkät om psykosocial arbetsmiljö, vartannat år Skyddskommitté	Enh.chef / Socialchef Personalenheten Socialchef
November	Uppdatering av anhöriguppgifter	
December	Årlig utvärdering av systemet för SAM Organisation för SAM fastställs Skyddskommitté	Socialchef